

Sygn. akt VIII Gz 21/13

## POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2013r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Górski

Sędziowie: SSO Piotr Sałamaj

SSO Agnieszka Górka (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2013 roku w Szczecinie,

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Firmy Handlowo – Usługowej (...) D. D., (...) spółki jawnej w S.

z udziałem J. Ł.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika

na skutek zażalenia małżonka dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 6 czerwca 2012 roku, sygn. akt X GCo 96/12

postanawia:

I. oddalić zażalenie;

II. zasądzić od małżonka dłużnika J. Ł. na rzecz wierzyciela Firmy Handlowo – Usługowej (...) D. D., (...) spółki jawnej w S. kwotę 60 zł (sześćdziesięciu złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2012r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie nadał prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 8 września 2010r. klauzulę wykonalności także przeciwko małżonkowi dłużnika B. J. Ł., z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego ustawową wspólnością majątkową. W punkcie II przyznał od uczestnika na rzecz wierzyciela kwotę 127 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania klauzulowego.

W uzasadnieniu wskazano, że w niniejszej sprawie zastosowanie znajdzie art. 787 k.p.c. w nowym brzmieniu, wprowadzonym ustawą z dnia 17 czerwca 2004r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw. Zobowiązanie dłużnika B. Ł., pozostającej w ustroju ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej, powstało bowiem przed dniem wejścia w życie ww. ustawy (20 stycznia 2005r.). Nakaz zapłaty został wydany przeciwko dłużnikowi w dniu 8 września 2010r., zaś podstawę jego wydania stanowiły faktury VAT, z których najwcześniejsza pochodzi z dnia 16 listopada 2007r. W związku z powyższym po stronie wierzyciela powstał obowiązek wykazania dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona nakazem zapłaty wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonki dłużnika. Wierzyciel dołączył do wniosku „umowę ugody wraz z przystąpieniem do długu i poddaniem się egzekucji” z dnia 23 września 2011r. W jej treści J. Ł. oświadczył, że wyrażał

zgody na zaciąganie zobowiązań przez małżonkę, co skutkuje uznaniem że wierzytelność stwierdzona nakazem zapłaty z dnia 8 września 2010r. powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą dłużnika.

Małżonek dłużnika J. Ł. wywiódł zażalenie na powyższe orzeczenie, wnosząc jego o uchylenie. W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 22 grudnia 1993r. zawarł z małżonką umowę majątkową małżeńską i zostały o tym poinformowane urzędy i podmioty. Podał, że faktura z dnia 16 listopada 2007r. i wszystkie inne zaległości zostały spłacone i otrzymano zapewnienie, że wierzyciel został zaspokojony. Stwierdził, że wierzyciel tolerował opóźnienia w płatnościach, a mimo to wystąpił z powództwem. Małżonek dłużnika wskazał również, że w okresie powstania był pracownikiem małżonki i wiedział o dokonywanych przez małżonkę transakcjach finansowych, choć nie miał na nie wpływu. Stwierdził również, że umowa ugody była przygotowana, ale nie doszło nigdy do trójstronnego spotkania celem określenia jej ostatecznego kształtu. Nawet wstępny projekt nie został odesłany, stąd umowa ta nie może być podstawą wydania postanowienia.

W odpowiedzi na zażalenie wierzyciel wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od skarżącego na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Zażalenie okazało się niezasadne.

W pierwszej kolejności należy uznać, iż Sąd Rejonowy prawidłowo dokonał wyboru przepisów, które znajdują zastosowanie w niniejszej sprawie. Z uwagi na datę powstania wierzytelności oceny zasadności wniosku należy dokonać przez pryzmat art. 787 k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 17 czerwca 2004r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw.

W kontekście przywołanego przepisu, jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, ocenie podlega okoliczność czy małżonek dłużnika i dłużnik pozostają w związku małżeńskim i czy wierzyciel zadośćuczynił obowiązkowi wykazania dokumentem urzędowym lub prywatnym, że wierzytelność powstała, po pierwsze, z czynności prawnej, a po drugie, że czynność ta dokonana została za zgodą małżonka dłużnika. Z powyższego wynika, iż rozpoznając wniosek oparty na art. 787 k.p.c. kognicja sądu jest ograniczona do ustalenia czy ziściły się okoliczności wskazane powyżej.

Po pierwsze zatem bez wpływu na ocenę zasadności wniosku w postępowaniu klauzulowym pozostają kwestie związane z merytoryczną zasadnością tytułu egzekucyjnego. Postępowanie klauzulowe charakteryzuje ograniczony zakres kognicji sądu. Sąd bada jedynie, czy przedłożony dokument spełnia przewidziane w przepisach ustawowych formalne kryteria stawiane tytułom egzekucyjnym i dokonuje oceny tzw. materialnych kryteriów treści tytułu egzekucyjnego. Sąd nie może natomiast dokonywać oceny istnienia i zasadności roszczenia wierzyciela i obowiązku dłużnika stwierdzonych w tytule egzekucyjnym. Wykluczone jest również badanie materialnoprawnych zdarzeń powstałych po wydaniu tytułu egzekucyjnego, które mogły mieć wpływ na istnienie roszczenia lub jego zakres. Z tego względu niedopuszczalna jest analiza przedstawionych w zażaleniu twierdzeń, dotyczących zaspokojenia wierzyciela przez dłużnika. Abstrahując zatem od okoliczności, iż skarżący nie naprowadził żadnych dowodów na wskazaną okoliczność, a wierzyciel zakwestionował twierdzenia w tym zakresie, sąd odstąpił od badania przesłanek dotyczących zasadności roszczeń wierzyciela objętych tytułem egzekucyjnym i spełnienia świadczenia. Bez wpływu na rozstrzygnięcie wniosku pozostawał zatem fakt rzekomego oświadczenia wierzyciela o pełnym zaspokojeniu jego roszczeń oraz jego zgodzie na opóźnienia w płatnościach.

W dalszej kolejności należało odnieść się do kwestii zgody małżonka dłużnika na dokonanie czynności prawnej przez dłużnika. W celu wykazania powyższego wierzyciel przedłożył umowę ugody wraz z przystąpieniem do długu oraz poddaniem się egzekucji z dnia 23 września 2011r., w której J. Ł. wprost wskazał, iż wyrażał zgodę na zaciągnięcie przez B. Ł. zobowiązania, stwierdzonego nakazem zapłaty z dnia 8 września 2010r. (sygn. akt (...)). Skarżący zaprzeczył co prawda, jakoby był stroną przedstawionej ugody, jednak Sąd odwoławczy nie podziela argumentów w tym zakresie. Po pierwsze bowiem na załączonym do wniosku dokumencie widnieje podpis skarżącego, zaś skarżący nie podważa jego autentyczności. O tym, że ugoda nie została faktycznie zawarta nie świadczy również pismo małżonka dłużnika z dnia 4 czerwca 2012r., w którym J. Ł. wskazuje, że do ugody nie doszło. Należy bowiem zauważyć, że pismo to zostało

przygotowane przeszło 8 miesięcy po sporządzeniu ugody z dnia 23 września 2011r. Nie sposób zatem przyjąć, aby w rzeczywistości stanowiło reakcję na umowę sporządzoną w tak dużej odległości czasowej. Nie ma przy tym podstaw, aby ugoda pochodziła z innej daty niż wskazywana przez wierzyciela, skoro wysokość zadłużenia dłużnika określono w niej na dzień 5 września 2011r.

Ostatecznie zaś w zażaleniu skarżący sam przyznał, że wiedział o transakcjach B. Ł.. Co prawda wiedzy małżonka dłużnika nie można utożsamiać z jego wyraźną zgodą, zgody takiej nie można domniemywać. Niemniej pozostałe okoliczności – treść ugody, a także fakt iż J. Ł. przyjmował faktury wystawione przez wierzyciela (np. k. 51, 53 akt sprawy o sygn. (...)) potwierdzają stanowisko Sądu Rejonowego.

Wreszcie należało rozważyć wpływ zawartej przez dłużnika i jego małżonka majątkowej umowy małżeńskiej na kwestię zasadności wniosku. W kontekście przedstawionej przez skarżącego umowy z dnia 22 grudnia 1993r. nie ulega wątpliwości fakt, iż wspólność majątkowa małżeńska została wyłączona ze wskazaną datą. Jak już jednak była mowa wcześniej, rozpatrując wniosek oparty na art. 787 k.p.c. sąd bada czy uczestnik postępowania nadal jest małżonkiem dłużnika, czy wierzytelność powstała za zgodą małżonka dłużnika i czy wierzytelność powstała z czynności prawnej. Nie jest zatem przedmiotem analizy czy pomiędzy małżonkami istnieje, i w momencie powstania wierzytelności istniał, ustrój wspólności majątkowej. Okoliczność ta miała znaczenie przy orzekaniu na podstawie art. 787 k.p.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji, a zatem przed 20 stycznia 2005r. i spowodowane było to ówczesnym brzmieniem art. 41 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Obecnie jednak nie stoi na przeszkodzie nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika fakt, że ustrój małżeńskiej wspólności majątkowej został ograniczony lub wyłączony przez małżonków w drodze umowy zawartej w formie aktu notarialnego. Podstawą takiego wniosku jest art. 787<sup>2</sup> k.p.c., który stanowi iż zawarcie umowy majątkowej małżeńskiej nie stanowi przeszkody do nadania klauzuli wykonalności na podstawie art. 787 k.p.c. i odsyła małżonków na drogę postępowania przeciwegzekucyjnego. Regulacja ta nawiązuje do art. 47<sup>1</sup> k.r.i.o., który stanowi, że każdy z małżonków może powoływać się względem innych osób na umowę majątkową małżeńską, gdy jej zawarcie oraz rodzaj były tym osobom wiadome. Kwestia skuteczności tego rodzaju umowy względem wierzyciela nie stanowi przedmiotu badania w postępowaniu klauzulowym.

Przedstawione powyżej stanowisko uzasadnione jest również faktem, iż dla nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika nie ma znaczenia okoliczność, czy majątek wspólny małżonków faktycznie istnieje, ani jakie przedmioty majątkowe wchodzi w skład tego majątku. Wyjaśnienie, czy i jakie przedmioty majątkowe wchodzi w skład majątku wspólnego, należy do postępowania egzekucyjnego (tak też Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, red. H. Dolecki, T. Sokołowski, Lex 2010 i powołana tam literatura). Reasumując, również zawarcie wskazanej przez skarżącego umowy ustanawiającej rozdzielność majątkową małżonków nie stoi na przeszkodzie w uwzględnieniu wniosku.

Na koniec, odnosząc się do kwestii niezasadnego zawiadomienia o wszczęciu egzekucji przez komornika sądowego stwierdzić trzeba, że przedłożone zawiadomienie nie dotyczy niniejszej sprawy, a postępowanie w nim wskazane zostało wszczęte w oparciu o wyrok zaoczny wydany przez Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie w sprawie o sygn. akt (...). W niniejszym postępowaniu wierzyciel zaś dochodzi nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty, wydanemu w sprawie o sygn. akt (...).

Reasumując, na podstawie art.385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił zażalenie małżonka dłużnika w całości.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego oparte zostało na przepisach art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. Zgodnie z pierwszym z powołanych przepisów strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (§1) Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (§3). W związku z oddaleniem zażalenia i zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, koszty postępowania poniesione przez wierzyciela winien ponieść skarżący. Przyznana wierzycielowi

kwota 60 zł stanowi równowartość wynagrodzenia pełnomocnika, ustaloną na podstawie §11 pkt 13 w zw. z §13 ust. 2 pkt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).